

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Voedselbos D'Ekkers	4
Westakkers	10
Wilgenknotten	14
Monitoring	15
Donaties	18
Financiën, Jaarrekening	19
Bijlagen	21

Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag 2021 van de Stichting Landschapsbeheer Aa-dal (SLA).

Een jaar waarin Corona nog steeds rondwaarde. Veel buitenactiviteiten konden gelukkig doorgang vinden, met Corona-aanpassingen uiteraard. Een enkele keer met vertraging, door een coronabesmetting van één van de organisatoren. Een jaar waarin we ook de verbinding met onze vrijwilligers wilden verstevigen. Startend met een enquête over onze groene koers. Helaas bleek een fysieke bespreking van de uitkomsten en de toekomstideeën van het bestuur niet mogelijk. Die houden we dus nog te goed voor 2022.

Er is ook dit jaar weer veel werk verzet in het Voedselbos D'Ekkers: bomen en struiken zijn geplant en er is gemulcht. Ook is dit jaar een grote notenboom geplant die ons was geschonken door de familie Verheijen. Ook binnen het project Westakkers is hard gewerkt. De hagen in het beekdalperceel zijn geplant en ook is tussen de hoogstamboomgaard en de nieuw aangelegde volkstuinten een nieuwe heg geplant. Het plantsoen voor die hagen en heg is ons ter beschikking gesteld door Brabants Landschap in het kader van [Plan Boom](#), mede gefinancierd door de Nationale Postcodeloterij. Ook is in december de zomerdijk beplant met zomereiken, walnoten en fruitbomen. Er zijn verder wilgen geknot en alle graslandpercelen zijn minstens 2x gemaaid en gehooïd. We hebben ook nader kennisgemaakt met enkele burens in het gebied en ook onze banden met [Brabants Landschap](#) en de [Natuurgroep Gestel](#) verder versterkt.

Begin februari heeft de SLA een éénjarige pachtovereenkomst gesloten met de provincie voor een akker langs de zomerdijk. De akker was al ingezaaid met winterrogge. De SLA heeft in het voorjaar meteen twee bloemrijke akkerranden aangelegd. Met hulp van Peter van Gaal en zijn Belgische knollen. De rogge is in de zomer in samenwerking met [de Stofvreters](#) uit Vinkel geoogst en later in september gedorst. Gemaaid met een oude zelfbinder en gedorst met een heuse dorskast uit grootvaders tijd. Nostalgie op de Westakkers met veel bekijks van de plaatselijke bevolking. We hebben voorbereidingen getroffen om samen met de gemeente een bod te doen op het perceel, als de provincie het perceel in 2022 (openbaar) te koop zet.

In dit jaarverslag gaan we uitgebreid in op de activiteiten die zijn ondernomen binnen het Voedselbos D'Ekkers, het gebied De Westakkers en het knotten van Wilgen in het Aa-dal. Nieuw in dit jaarverslag is ook een doorkijkje naar de kwaliteiten die we in het gebied hebben waargenomen. Met dank aan Ton Smits en zijn inventarisatie werkgroep. We sluiten het Jaarverslag af met de Jaarrekening 2021 voor alle activiteiten binnen onze Stichting.

We wensen alle lezers van dit Jaarverslag 2021 een goed, groen en gezond 2022!

Het Bestuur van de Stichting Landschapsbeheer Aa-dal.

Voedselbos D'Ekkers

Inleiding

In dit jaarverslag geven we een overzicht van de activiteiten en werkzaamheden voor en in voedselbos d'Ekkers gedurende het afgelopen jaar. In de jaarrekening is te zien wat de kosten en baten van het voedselbos waren. Er zijn weer vele vrijwilligersuren gaan zitten in ons voedselbos. En als je dan zo over de percelen kijkt zie je daar nog niet zoveel van, zeker in de winter niet. Eigenlijk vallen de boompalen, stokken en rietjes nog het meeste op. Hier gaan echter heel duidelijk de 'kosten voor de baten' uit. Pas over enkele jaren zullen we zien dat er langzaam een echt bos begint te ontstaan. En waar we het allemaal voor gedaan hebben. Ten opzichte van voorgaande jaren hebben we veel geluk gehad met het weer. Het was erg nat in 2021 en dat konden we op de hoge Westakkers goed gebruiken. Laten we hopen dat de weergoden ons ook dit jaar goed gezind zijn.

Januari

In deze maand werden er gietranden en gaas rond de jonge boompjes geplaatst. Deze gietranden zijn bedoeld om bij het gieten het water naar de wortels te leiden. Gelukkig hebben we ze niet nodig gehad. Ook werden in deze maand 350 zaailingen van eiken ingeleverd bij [Meer Bomen Nu](#). Een landelijke actie om elk jaar een miljoen nieuwe bomen te planten. Er waren veel zaailingen omdat, bij de start van het voedselbos, door boer Peter van Gaal het land met de eg bewerkt werd waardoor er veel eikels onder de grond verdwenen. Deze zijn massaal gaan groeien. Je kunt dus stellen dat dit de eerste oogst van d'Ekkers was. Als het goed is staan er nu 350 eikjes uit ons voedselbos ergens in de provincie groot te worden.

Februari

Het lavagruis werd besteld en geleverd. Dit had nogal wat voeten in de aarde want het betrof een vracht van 25 ton. Mede omdat het al dagen geregend had kwam de vrachtwagen vast te zitten in de steeg. Gelukkig kon een graafmachine bij de nieuwbouw van Steenberg uitkomst bieden. Omdat het lavagruis daarna bij de ingang aan de weg werd gedeponereerd moest er weer een loader van de fa. Westelaken aan te pas komen om de helft naar het romantische bos te brengen. Van daaruit werd het met een mini-loader op kleinere hoopjes gedeponereerd. Fred heeft de levering begeleid en daar heel wat mee te stellen gehad. Als tegengewicht begon het daarna te sneeuwen wat mooie plaatjes opleverde.

Maart

De bestellijsten voor de 44 extra bomen in het productiebos, de lage struiken in het romantische bos (260) en de hoge struiken (140) in beide percelen werden door Piet klaargemaakt en al voorbesproken met [Floris Bomen](#) in Den Dungen. Er werden deze maand 100 stuks haagstruweel bij geplant evenals een grote winterlinde op de ontmoetingsplaats. De linde is een boom die al door de Kelten en Germanen werd gebruikt om bij elkaar te komen en te overleggen, te feesten, gerstenat te drinken en om er recht te spreken. In het productiebos werd aan de kant van het insectenhotel een bloemenrand ingezaaid met een meerjarig mengsel. Dat heeft niet zoveel gedaan maar als het goed is zullen we daar dit jaar wat meer van terugzien.

April

Het lavagruis dat overal op hoopjes lag, werd met de kruiwagen en schop verspreid over het land. Dit heeft menige rug doen kraken en de nodige spierpijn opgeleverd. We moesten natuurlijk ook rekening houden met Corona. Zoals in vrijwel het gehele jaar 2021. Dit betekende in paren samenwerken, afstand houden, thuisblijven bij klachten en gedurende enkele maanden werden er presentielijsten bijgehouden en was er ontsmettingsmateriaal aanwezig. Door Leo en Fred werd een stellage gemaakt om de watercontainers (IBC) op te plaatsen. Zo kregen we meer druk en onder de containers ook een opslagplaats voor schoppen, harken, waterslangen, emmers etc. Om deze constructie kwam een rietwand om de witte tanks een beetje aan het zicht te onttrekken. Van boer Bart Smulders, de buurman van het voedselbos, mochten we op zijn land een strook van 3 meter inzaaien met een bloemenmengsel. Dit werd het zogenoemde 'insectenbuffet'. Dat het niet voor niets zo heet, was in de lente en zomer wel duidelijk. Door wandelaars werden de bloemen gewaardeerd en men plukte regelmatig een bosje.

Mei

Deze maand hebben we vooral genoten van de groei en bloei in het voedselbos. Hoewel er natuurlijk ook het normale werk was van het maaien van de paden. Inmiddels is er weer een elektrische bosmaaier aangeschaft en Albert maait met een eigen bosmaaier. We kunnen nu dus met 3 maaiers

tegelijk 'opereren' en dat is ook meteen het maximum want meer maaiers zijn er niet. Jacintha en Ad hebben bramen verwijderd en daarvoor net de verkeerde (regen)dag gekozen. Ze gingen toch door, echte bikkels.

Juni

In Juni is door Jeroen Charpentier, bijgestaan door een paar vrijwilligers, de laatste hand gelegd aan een prachtige ontmoetingsplaats. Hij kreeg hierin de vrije hand maar hield wel rekening met enkele wensen uit de vrijwilligersgroep zoals zitjes in een cirkel, hoog en laag, en een tafel om aan te zitten. De ontmoetingsplaats werd al meteen veel gebruikt en de reacties waren zeer positief.

Juli

Deze maand stond vooral in het teken van maaien. Jeroen maaide met een balkmaaier het kruidenrijke grasland in het productiebos en het romantische bos werd gedaan met de bosmaaier. Veel werk maar noodzakelijk omdat we buiten de plantvakken toch delen open willen houden en de kruiden en bloemen een kans willen geven. Maai je niet dan gaat alles dichtgroeien met gras. Het hooi moest eraf om de grond te verschrallen, het werd in de plantvakken gedeponneerd als compost. We hebben delen laten staan om de insecten niet ineens van hun voedsel te beroven. Hierboven wordt het hooi verzameld. Inmiddels was er ook een uitgebreid artikel in de BAMI verschenen over d'Ekkers. Een mooi stukje reclame.

Augustus

We zijn begonnen met het graven van de plantgaten voor de bomen en hoge struiken. Om precies te zijn 184 gaten met de schop! Gelukkig kunnen we hier onze tijd over doen want het duurt nog tot november voordat we gaan planten. Piet maakt Excel overzichten van de aanplant van bomen en struiken. Erg gemakkelijk, niet alleen voor de definitieve bestellingen maar ook voor de toekomst als deze lijsten en plattegronden op de website van SLA worden geplaatst. Iedereen kan dan thuis achter de computer bekijken wat waar staat. Maar enig zoekwerk ter plekke zal zeker nodig zijn want nu zijn de plantcirkels nog goed te zien maar over een aantal jaren wordt dit een ander verhaal. Maar dat geeft niet, een mooie ontdekkingstocht!

Deze maand hebben we ook voor het eerst weer een (koffie) bijeenkomst met een deel van de vrijwilligersgroep van het voedselbos. Qua corona mocht dat eindelijk weer.

September

Deze maand gingen we stug door met het maaien van de paden en delen van de weide, het graven van plantgaten en het verwijderen van overtollige bramen. Ook ontvangen we 4 HAS studenten die geïnteresseerd waren in de vorderingen op d'Ekkers. Eén van de studentes had meegedaan aan een eerder bodemonderzoek in ons voedselbos en hun afstudeerproject bestond er uit om een ontwerp te maken voor een toekomstig voedselbos in Gelderland. Met 7 vrijwilligers brachten we een bezoek aan [voedselbos Vlaardingen](#) dat al een jaar of 5 geleden is aangeplant. Heel interessant en bemoedigend om te zien hoe dit bos zich al had ontwikkeld en welke activiteiten er plaats vonden. De omstandigheden waren wel wat anders dan op de Westakkers. Zo is het daar poldergebied en je zag overal water, een heel ander beeld dan bij ons. We hebben ze uitgenodigd om ook eens op d'Ekkers te komen kijken. Jaarlijks houden ze een markt waar o.a. fruit, noten, jams en sappen worden verkocht.

Oktober

Door van Iersel worden tuinpadsnippers geleverd en schimmelmulch. De tuinpadsnippers worden verspreid op de ontmoetingsplaats en op de doorgang tussen de 2 percelen. De [schimmelmulch](#) bestaat uit wat grovere houtsnippers die schimmels bevatten. Deze zijn belangrijk voor het bodemleven en voor het opnemen van voeding door de boomwortels. Het is de bedoeling dat de bodem schimmeldominant wordt in plaats van bacteriedominant. Uiteraard dienen de houtsnippers ook als compost, ze worden geleidelijk afgebroken en het verteringsproces duurt een paar jaar. De schimmelmulch wordt met kruiwagen en schop al bij de plantgaten gedeponeerd. In de Schaapskooi te Schijndel wordt een werkbijeenkomst Koepelplan voedselbossen Brabant gehouden. Jaap en Piet zijn aanwezig en leggen de nodige contacten met collega voedselbossers in de regio. Ook bezoeken zij het Vitaminebosje, het

openbare deel (0,5 hectare) van het gigantische [voedselbos Schijndel](#) van 20 hectare. Dit wordt opgezet volgens het [Agroforestry](#) model. Albert bezoekt later dit voedselbos nog tijdens een open dag.

November

De belangrijkste maand van het jaar voor d'Ekkers. De aftrap vindt plaats tijdens de Natuurwerkdag op 6 november als er door SLA ook de eerste wilgen geknot worden. Een mooie 'vermenging' van werkzaamheden op de Westakkers. Tevens gaan de dames Verheijen op deze dag een door hen geschonken walnoot planten in het voedselbos.

Gedurende 4 zaterdagen worden meer dan 400 bomen en struiken geplant en van mulch voorzien. Gemiddeld zijn 6 tot 8 vrijwilligers aanwezig. Zij werken in tweetallen (Corona) en er wordt zorgvuldig met het plantmateriaal omgegaan. Het is nl. belangrijk dat de boompjes en struiken niet te diep worden geplant, dit remt de groei. Er is wel veel verschil, er zijn behoorlijke bomen bij maar ook struikjes, zoals de blauwe bes en jostabes, die je in de mulch bijna niet meer terug kunt vinden. Bij de kleinste struiken worden daarom stokjes geplaatst. Ook handig als het nog eens mocht gaan sneeuwen, dan ga je er niet zo gauw bovenop staan. De zojuist geplante bomen worden aan boompalen vastgemaakt zodat ze eventuele stormen kunnen doorstaan. Tevens wordt in deze maand het hooi op muizenruiters geplaatst. Nu maar hopen dat dit voor de torenvalk voldoende reden is om zich in de nestkast te vestigen.

Deze maand worden er door 2 studentes van de universiteit Wageningen (WUR) weer bodemonderzoek uitgevoerd. Dit gebeurt in het kader van het [nationale monitoringsprogramma voedselbossen](#). Het onderzoek op d'Ekkers wordt gefinancierd door waterschap Aa en Maas. Jaap begeleidt dit en hij heeft er op aangedrongen om de onderzoeksresultaten met ons te delen. We mogen echter geen spectaculaire veranderingen verwachten want we zijn natuurlijk pas 2 jaar bezig

December

In de laatste maand van het jaar worden er nog een behoorlijk aantal bomen en struiken, welke eerder niet geleverd konden worden, besteld bij diverse leveranciers. Deze worden gehaald of bezorgd, en geplant door een klein groepje vrijwilligers. Wat namen: moerbeiboom, Chinese kastanjes, boksdoorns, fazantenbessen, paw paw, dadelpruim, gagels en pimpernoten. De struiken langs het pad naar het Aadal worden teruggezet/gesnoeid. In de overeenkomst met de gemeente is ook bepaald dat wij de houtwal bijhouden. De wandelaars en mountainbikers hebben weer vrij baan.

Eind december was er een aardig interview van NPO1 radio (Een Vandaag) over het voedselbos met Saskia en Albert. Saskia had d'Ekkers aangemeld als een 'lichtpuntje' in deze donkere tijden en de redactie pikte dit onderwerp uit de vele aanmeldingen.

Nawoord

Dit jaar hebben we afscheid genomen van 2 Helma's die allebei vanaf het begin betrokken waren bij het voedselbos. Dat zijn Helma van der Heijden die op het veld veel werk heeft verzet en nu in haar woonplaats Gemonde een ander natuurproject heeft gevonden om zich voor in te zetten. En dan natuurlijk Helma Smolders die zich als wijkmakelaar sterk heeft gemaakt om het voedselbos, als burgerinitiatief, te doen slagen. Zonder haar inzet was de realisatie van d'Ekkers, in deze vorm, niet mogelijk geweest. Wij zijn beide dames veel dank verschuldigd. Gelukkig blijven zij de ontwikkelingen van ons voedselbos op de voet volgen en zullen we hen nog wel eens op d'Ekkers mogen begroeten.

Er is in 2021 veel werk verzet. Dit jaarverslag noemt slechts de belangrijkste activiteiten op het veld maar er is ook heel veel tijd gaan zitten in overleg, het opstellen van plantlijsten en overzichten, kopen van materialen, timmer- en laswerk, mailen, appen etc. Wij danken iedereen die een steentje heeft bijgedragen aan de aanleg van voedselbos d'Ekkers en wij wensen jullie een mooi en groen 2022.

Westakkers

Hooiperceel Aa-dal

Op het beekdalperceel in het Aa-dal hebben we 2 zaken uitgevoerd:

- Het grasland is 2x gemaaid, medio juni en eind september. Het maaien is machinaal uitgevoerd door een verbonden hobbyboer, Peter van Gaal. Betaling voor de werkzaamheden vond plaats in natura, te weten de hooioogst. We wilden eigenlijk maaien medio mei (witbolfase), maar het bleek toen veel te nat om machinaal te kunnen maaien.
- In het najaar (december) zijn op de in 2020 opgeworpen wallen bomen en struiken aangeplant voor de ontwikkeling van struweelhagen. Het betreft ca 80 m haag. Het plantsoen voor die hagen is ons ter beschikking gesteld door Brabants Landschap in het kader van Plan Boom, mede gefinancierd door de Nationale Postcodeloterij. Het plantsoen bestond uit: Acer campestre (Veldesdoorn), Cornus mas (Gele kornoelje), Cornus sanguinea (Rode kornoelje), Crataegus monogyna (Eenstijlige meidoorn), Euonymus europaeu (Kardinaalsmuts), Ligustrum vulgare (Wilde liguster), Prunus padus (Inlandse vogelkers) en Rhamnus catharticus (Wegedoorn).

Rogge-akker Westakkers

Begin februari heeft de SLA een éénjarige pachtovereenkomst gesloten met de provincie voor een akker langs de zomerdijk. De akker was al ingezaaid met winterrogge. De SLA heeft in het voorjaar meteen twee bloemrijke akkerranden aangelegd. Met hulp van Peter van Gaal en zijn Belgische knollen zijn twee akkerranden geploegd en ingezaaid met een mengsel van inheemse akkeronkruiden (onder andere Mosterdzaad, Gele Ganzenbloem en Korenbloem). Ook is aan begin en einde van het wandelpaadje langs de akker een infobod geplaatst met het verzoek honden aan te lijnen. De rogge is in de zomer in samenwerking met de Stofvreter uit Vinkel geoogst, gemaaid met een oude zelfbinder en door vrijwilligers op schoven gezet.

Op een deel van de akker hebben we de rogge laten staan als wintervoedsel voor de vogels en andere dieren. Wegens het slechte weer zijn de schoven even later op platte karren geladen en met zeilen afgedekt om verder te drogen. Later in september is de rogge gedorst met een heuse dorskast uit grootvaders tijd. Nostalgie op de Westakkers met veel bekijks van de plaatselijke bevolking. De opbrengst bedroeg ca 600 kg rogge en 217 balen stro. De stro is geschonken aan Peter van Gaal voor zijn hulp bij het oogsten. De rogge is opgeslagen bij Peter van Gaal in een silo. Een deel van de rogge is in oktober weer gebruikt om het perceel opnieuw in te zaaien. Ook zijn nu over de hele akker akkerkruiden ingezaaid. We hebben voorbereidingen getroffen om samen met de gemeente een bod te doen op het perceel, als de provincie het perceel in 2022 (openbaar) te koop zet. De activiteiten rond de rogge-akker hebben geleid tot artikelen in Brabants Dagblad en De Brug.

Bloemrijke akkerrand maken

Oogsten

Schoven

Op karren met zeil

Dorsen

Opbrengst

Ploegen in het najaar

Uilendriehoek Westakkers

De uilen driehoek is dit jaar 2x gemaaid. Het maaisel is gebruikt om de muizenruiters en broedhopen aan te vullen die daar vorig jaar zijn gerealiseerd.

Hoogstamfruitboomgaard Westakkers

De hoogstamfruitboomgaard is dit jaar 2x gemaaid en het maaisel is afgevoerd. Van de 12 fruitbomen die daar in 2020 zijn geplant, lijkt er 1 niet aangeslagen. In het voorjaar van 2022 wordt deze boom nader beoordeeld. Indien nodig wordt dan in het najaar een nieuw exemplaar geplant. Op de overgang van de hoogstamfruitboomgaard naar de volkstuinen is een meidoornhaag aangeplant. Het eerste deel is een stuk haag dat is verplaatst van de oude grens van de volkstuinen naar de nieuwe, het tweede deel is geplant in het kader van Plan Boom. Het betreft circa 20m in totaal.

Aanplant zomerdijs

In december is de zomerdijs ingeplant. Het betreft 16 eiken, 5 walnoten, 2 kersen en 5 stoofperen. De eiken zullen worden beheerd als knoteiken. De plantgaten zijn aangevuld met biologische tuinaarde en gemulcht met houtsnippers verrijkt met schimmels, dezelfde die ook in het voedselbos zijn gebruikt.

In de onderstaande luchtfoto is aangegeven waar welke bomen zijn aangeplant.

Overzicht geplante bomen zomerdijk

Overige activiteiten

Ook dit jaar heeft weer overleg met Brabants Landschap plaatsgevonden. De onderwerpen 'toerit beekdalperceel' en het 'kerkenpad' gingen in de herhaling. Verder is er overleg met Brabants Landschap geweest over het projectplan dat de SLA ontwikkelt voor de mogelijke aankoop van de roggeakker van de provincie door de gemeente. Mocht dat lukken dan zal de SLA het beheer van die akker op zich nemen, op vergelijkbare als de SLA dat dit jaar heeft gedaan via een tijdelijke pacht van de provincie. De SLA heeft verder aan de adviseur van een particuliere eigenaar van grond grenzend aan beheersgronden van de SLA een advies uitgebracht voor herinrichting van percelen in het kader van een 'Ruimte voor Ruimte' project.

De SLA wil de samenwerking bevorderen met andere organisaties die zich richten op het verbeteren van de natuur- en landschapswaarden binnen onze gemeente. In dat kader heeft een verkennend gesprek plaatsgevonden met de Natuurgroep Gestel. Mogelijk onderwerpen waarop kan worden samengewerkt zijn: een gezamenlijk 'verkiezingspamflet', natuureducatie op onder andere basisscholen en omgevingsdialogen.

Wilgenknotten

Anders dan in eerdere jaren, waarin er enkele tientallen wilgen werden geknot, zijn er, als gevolg van (de restricties door) corona, dit jaar veel minder wilgen geknot. In geheel 2021, voorjaar en najaar, zijn slechts 7 wilgen geknot, waarvan een vijftal op de Nationale Natuurwerkdag. Het dunnere takkenhout is gestapeld tot broedhoop. De dikkere takken (zie foto) worden komend voorjaar, wanneer de grondwaterstand daalt en de percelen weer berijdbaar zijn, afgevoerd als stookhout. Uiteraard worden ook bij het knotten alle geldende veiligheids- en Coronavoorschriften gevolgd. Zo wordt de motorzaag uitsluitend gehanteerd door daartoe gecertificeerde vrijwilligers.

Monitoring

Inleiding

Voor het eerst is in het jaarverslag ook een hoofdstuk over monitoring opgenomen. De monitoring wordt uitgevoerd door de 'Inventarisatiegroep Stichting Landschapsbeheer Aa-dal', onder bezielende leiding van Ton Smits.

Planten inventarisatie

In het voedselbos en de terreinen beheerd door Stichting Landschapsbeheer Aa-dal, (SLA) zijn diverse PQ's uitgezet. Dit zijn permanenten proefvlakken waarin alle soorten hogere planten, worden genoteerd, evenals van elke soort de mate van aanwezigheid (uitgedrukt in aantal exemplaren en/of bedekking. Het is de bedoeling om deze PQ's om de 4 jaren te inventariseren, om zo een beeld te krijgen van de veranderingen op een specifieke plek.

Naam	Lat. naam	Aantal	Jan	Feb	Mai	Juni
Smalle veegbier	<i>Plantago lanceolata</i>	1				
Engels ruzegras	<i>Lolium perenne</i>	1				
Gescheurde wilbol	<i>Helianthus annuus</i>	50%			50%	
Vogelmunt	<i>Salvia media</i>	legio				
Kleine oerwaaier	<i>Geranium pusillum</i>	1				
Kuwerhoornbloem	<i>Cerastium glomeratum</i>	1				
Ousendblad	<i>Achillea millefolium</i>	3				
Wierook	<i>Rosmarinus</i>	9				
Geel struik	<i>Anacardium occidentale</i>	3				
Wierook	<i>Tagetes erecta</i>	1				
Phacelia	<i>Phacelia tanacetifolia</i>	10				

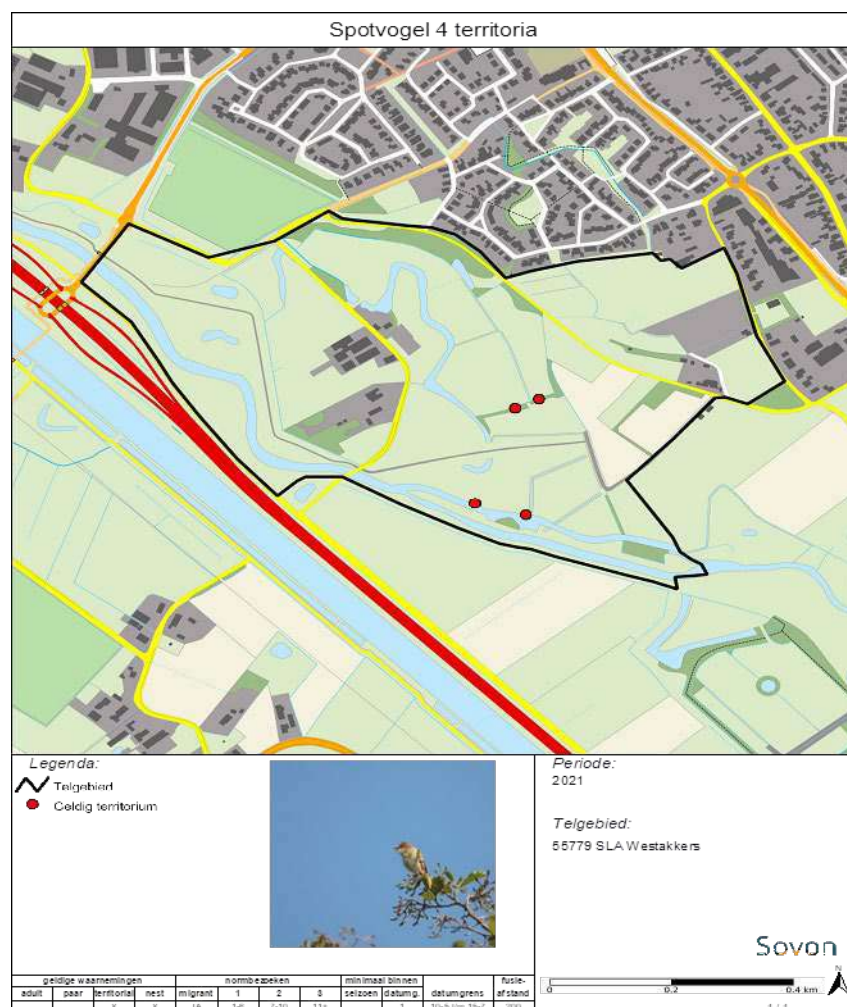
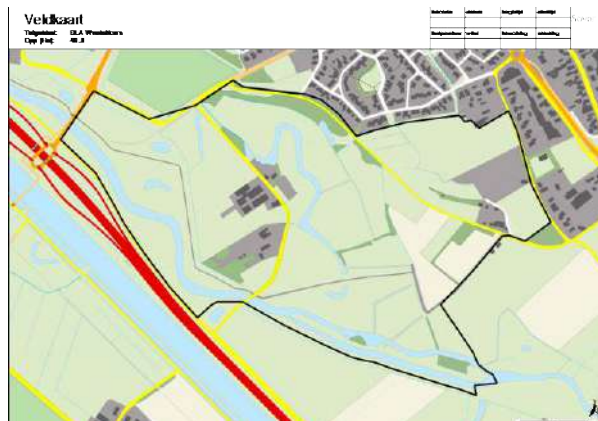
Na een jaar met deze methode gewerkt te hebben deden zich wat problemen voor. Tegenstrijdige belangen met de visie t.a.v. het voedselbos, verschraving voor de wilde planten en voedselrijke bodem voor de planting in het voedselbos. Ook werden de PQ's door div. oorzaken regelmatig verplaatst of niet teruggevonden door maaisel in het bos. Niet alleen zijn de PQ's geïnventariseerd maar ook zijn we regelmatig door het romantisch bos gelopen en hebben we planten die buiten de PQ's stonden genoteerd, hetzelfde met insecten en schimmels.

Broedvogel inventarisatie

Werkwijze

De standaardmethode is de uitgebreide territoriumkartering. In een vastomlijnd gebied breng je de vogels in kaart die zich territoriaal gedragen of anderszins aangeven ter plaatse broedvogel te kunnen zijn. Dit gebeurt een aantal malen in de loop van het broedseizoen. In de kaart hiernaast is het onderzochte gebied weergegeven. Afgelopen seizoen hebben we volgens de richtlijnen van [Sovon](#) de [BMP](#) uitgevoerd in het gebied. We hebben 11 maal de ronde gelopen waarbij het gebied volgens een vaste route hebben doorkruist. De telperiode valt tussen april en juli waarbij het gebied 11 maal volledig (is afgewerkt, meestal omstreeks zonsopgang en minstens 1 maal 's nachts. Alle gegevens worden opgeslagen in de [iAvimap-app](#) de gelopen route wordt vastgelegd. Na elke telling worden de gegevens naar Sovon geüpload en auto-clustering toegepast waardoor de territoria tot stand komen.

Zo zijn dit jaar div. territoria van blauwborst, spotvogel en bosrietzanger vastgelegd. Dit zijn soorten die voor het eerst in het Aa-dal zijn aangetroffen. Andere leuke waarnemingen zijn: watersnip, grote zilverreiger, lepelaar en ijsvogel.

Op de Westakkers hebben we nu 2 steenuilenkasten hangen. In december 2020 hebben we een 2de steenuilenkast geplaatst met als resultaat 4 jonge steenuilen in 2021. In de andere kast op de West-akkers voor het 2de jaar 3 jonge steenuilen. Enkele maatregelen om het biotoop voor steenuilen te verbeteren, zoals muizenruiten en op de steenuil afgestemd beheer hebben meteen resultaat gehad.

Verder in het Aa-dal (Middelrode) hebben we ook nog een steenuilenkast hangen. Al de gegevens, eileg, jongen en uitgevlogen jongen worden in de uilenmonitor vastgelegd en doorgestuurd naar Brabants Landschap.

Wildcamera

Sinds dit jaar zijn we in bezit van een wildcamera, gesponsord door André, hiermee krijgen we ook een kijkje wat er zich 's nachts op onze terreinen afspeelt. Zo zijn ree, vos, steenmarter en de das vastgelegd.

Donaties

In 2021 zijn 2 donaties ontvangen en is 1 donatie toegezegd. De familie Verheijen doneerde € 250. Deze donatie kwam uit de opbrengsten die de zussen Verheijen hadden uit de verkopen van schilderijen van hun overleden moeder. Met behulp van deze donatie is een forse notenboom geplant in het voedselbos. Bij de boom is een bordje geplaatst dat de herkomst van de boom duidt.

De Lions Club Berlicum, Leij en Aa doneerde € 750. Die donatie gaat gebruikt worden om in 2022 een groot insectenhotel te realiseren bij voedselbos D'Ekkers. Big Bird creative studio doneerde € 500. Deze donatie wordt ook in 2022 ingezet. Hiervoor zullen ideeën van vrijwilligers worden opgehaald.

Financiën / Jaarrekening 2020

Balans Stichting Landschapsbeheer Aa-dal					
Activa			Passiva		
2020	2021		2020	2021	
Triodosbank saldo 31 dec.	€ 40.573,14	€ 35.099,61	Eigen Vermogen SLA	€ -	€ 11.033,30
Nog te ontvangen	€ -	€ 122,50	Reserve Voedselbos	€ 7.028,99	€ 2.009,57
			Reserve Westakkers	€ 14.894,01	€ 12.263,58
			Reserve Wilgenknotten	€ 5.982,14	€ 6.104,64
			Voorziening waterberging	€ 2.420,00	
			Voorziening ontmoetingsplaats	€ 7.698,00	
			Voorziening bloemrijke akkerrand	€ 200,00	
			Voorziening aanschaf lavagruis	€ 2.350,00	
			Nog te betalen Westakkers		€ 2.586,02
			Nog te betalen Bijenhotel Bigbird		€ 500,00
			Nog te betalen Bijenhotel Lions		€ 725,00
Totaal	€ 40.573,14	€ 35.222,11	Totaal	€ 40.573,14	€ 35.222,11
Toelichting balans 2021:					
1. De aangeschafte machines (Stihl accumaaiers) en gereedschappen zijn in dit boekjaar afgeschreven.					
2. Idem wat betreft investeringen in de watervoorziening t.b.v. Voedselbos d'Ekkers.					
3. Idem wat betreft de aanplant in Voedselbos en op de Westakkers.					
4. Idem wat betreft de aanleg van de ontmoetingsplaats.					
5. Post 'Nog te betalen' is rekening Jeroen Charpentier voor werkzaamheden 2021 Westakkers					
6. Post 'Nog te ontvangen' is rekening aan Brabants Landschap voor vergoeding knotten 2021					
7. Verlies 2021 ad € 7.568,05 is afgeboekt op Eigen Vermogen SLA					
8. Reserves 2021 zijn berekend: Reserve 2020 - resultaat 2021					
9. Op de balans van 2020 staat een foutief saldo: correctie € 40.204,14					
10. Nog te betalen Bijenhotel zijn de al ontvangen bedragen van Lions en Big Bird.					

Kosten en Baten versus Begroting 2021 Stichting Landschapsbeheer Aa-dal						Stichting Landschapsbeheer Aa dal	
Inkomsten			Kosten			D - H	I- Overhead
1. Project Voedselbos:							
1.1	Bijdrage gem. Sint Michielsgestel		1.1	Kosten eerste aanleg:	€ 20.665,38		
	GOB-gelden	€ 19.127,90	1.2	Onderhoud	€ 2.077,79		
1.7	Schenken(€200 + €725)	€ 925,00	1.3	Professionele ondersteuning	€ 149,00		
			1.4	Educatie en communicatie	€ 140,25		
			1.5	Monitoring en onderzoek	€ 0,00		
	subtotaal	€ 20.052,90		Subtotaal	€ 23.032,42	€ -2.979,52	€ -5.019,42
2. Project Westakkers Inrichting:							
o.a. aanplant zomerdijs, inrichting perceel Aa-dal, evt. uitbreiding volkstuin, perceel v.d. Heijden en perceel Schel							
			2.2	Inrichting Perceel Aa-dal	€ 872,73		
			2.3	Bepanten Zomerdijs	€ 2.150,42		
			2.4	Herinrichting Zomerdijs	€ 13,50		
	subtotaal	€ 0,00		subtotaal	€ 3.036,65	€ -3.036,65	€ -3.305,59
3. Project Westakkers Beheer:							
o.a. Uilendriehoek, hoogstamboomgaard, perceel Aa-dal							
3.1	Beheersovereenkomst		3.1	Onderhoud Westakkers	€ 1.217,05		
	Gemeente Sint Michielsgestel	€ 2.000,00					
	subtotaal	€ 2.000,00		subtotaal	€ 1.217,05	€ 782,95	€ 675,16
4. Projecten onderhoud Wilgen knotten Aa-dal :							
4.1	Declaratie voor inzet vrijwilligers		4.1	Inhuur professionals zaag	€ 0,00		
	Brabants Landschap	€ 122,50	4.2	Huur bosmaaier	€ 0,00		
			4.3	Inhuur professionals extern	€ 0,00		
			4.4	Afvoer hout	€ 0,00		
	subtotaal	€ 122,50		subtotaal	€ 0,00	€ 122,50	€ 122,50
8. Project Inventarisaties Flora en Fauna Aa-dal							
8.1	Sponsor wildcamera €150		8.1	Aanschaf wildcamera	€ 170,43		
			8.2	Scholing, cursus, ondersteuning	€ 420,40		
			8.3	Abonnement natuur-app	€ 32,65		
	subtotaal	€ 0,00		subtotaal	€ 623,48	€ -623,48	€ -678,70
9. Overhead, instandhouding Stichting							
9.2	Donaties, sponsors	€ 500,00	9.1	Professionaliseringstraject	€ 0,00		
9.9	Subsidies (zwervuillactie)	€ 138,00	9.2	Communicatie en hosting website	€ 452,54		
			9.3	Verzekeringen	€ 437,29		
			9.4	Bankkosten	€ 119,74		
			9.5	Kosten onderhoudswerkzaamheden	€ 1.119,62		
			9.6	Repres., Bestuurs- en kantoorkosten	€ 342,66		
	subtotaal	€ 638,00		subtotaal	€ 2.471,85	€ -1.833,85	
Totaal							
	Totaal	€ 22.813,40		Totaal	€ 30.381,45	€ -7.568,05	
	Verschil Opbrengsten - Kosten	-€ 7.568,05					
Kosten totaal - Overhead							
				Kosten totaal - Overhead	€ 27.909,60	Totale	
				Afdracht overhead Voedselbos	€ 2.039,90	€ 25.072,32	
				Afdracht overhead Westak. Inrichting	€ 268,94	€ 3.305,59	
				Afdracht overhead Westak. Beheer	€ 107,79	€ 1.324,84	
				Afdracht overhead Onderhoud Wilgen	€ -	€ -	
				Afdracht overhead Inventarisatie	€ 55,22	678,70	
				Totale	€ 2.471,85	30.381,45	

Bijlagen

1. Aantal vrijwilligers en ingezette uren

Aantal vrijwilligers *1)	aantal personen* t/m 12 jaar	aantal uur ** t/m 12 jaar	aantal personen* > 12 jaar	aantal uur ** > 12 jaar	Toelichting
1. Basisschoolleerlingen	1	15			Hoeveel scholieren hebben deelgenomen aan educatieve en/of natuur- en landschapsactiviteiten?
2. Middelbare scholieren (ook maatschappelijke stage)			1	20	Hoeveel scholieren hebben deelgenomen aan educatieve en/of natuur- en landschapsactiviteiten?
3. Wandelpadvrijwilligers					Vrijwilligers wandel- en fietspaden, zoals ommetjes, klompenpaden, wandelnetwerken etc.
4a. Vrijwilligers soortenbeheer (weidevogel- en uilenbeschermers niet meegerekend)			5	20	Ringslanghopenmakers, paddenoverzetters etc. (geen weidevogel- en uilenbeschermers) Maaien bloemrijk weiland en opzet broedhopen.
4b. Vrijwilligers soortenmonitoring e.d. (weidevogel- en uilenbeschermers niet meegerekend)			6	50	Tellers, ringers en overige vrijwilligers die zich inzetten voor soorten (geen weidevogel- en uilen beschermers) Werkgroep monitoring flora en fauna
5. Vrijwilligers landschapsonderhoud			20	84	Reguliere landschapsonderhoud- en beheervrijwilligers; o.a. wilgen knotten en aanleg / beheer boomgaard en voedselbos.
6. Bedrijfsdagvrijwilligers + Nldoet vrijwilligers					Bedrijfsdagen in het landschap (bijvoorbeeld in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen. + Nldoet vrijwilligers.
7. Overige vrijwilligers					Oral history, archeologie, vuilnis opruimen etc. Grondonderzoek WUR, onderhoud en aanleg hagen
Totaal	1	15	32	174	

* Dit gaat om het aantal unieke/verschillende personen die afgelopen jaar als vrijwilliger actief zijn geweest

** Dit gaat om totaal aantal uren dat in 2021 is gewerkt door de vrijwilligers samen (dus niet per vrijwilliger).

2. Soort aanleg en onderhoud

	eenheid	aantal	Toelichting
a. Hoeveel bouselementen zijn onderhouden/beheerd?	hectare	2	Voedselbos
b. Hoeveel bomen zijn aangeplant?	aantal	93	Voedselbos en zomerdijk
c. Hoeveel struiken zijn aangeplant?	aantal	610	Voedselbos en hagen
d. Hoeveel hoogstamfruitbomen zijn onderhouden?	aantal	12	Hoogstamfruitboomgaard
e1. Hoeveel knotbomen zijn onderhouden?	aan	7	Wilgen langs beekdalperceel
e. Hoeveel opgaande elementen zijn onderhouden?	meter	95	Houtwallen
f. Hoeveel natte elementen zijn onderhouden (lijnvormig)?	meter		
g. Hoeveel natte elementen - zoals poelen- zijn onderhouden (puntvormig)?	aantal		
h. Hoeveel overige natuurterreinen zijn onderhouden?	hectare	2,7	Rogge-akker en (natte) weilanden
i. Hoeveel cultuurhistorische objecten en aardkundige objecten zijn onderhouden/beheerd?	aantal objecten		
j. Hoeveel wandel- en fietspaden zijn aangelegd en/of onderhouden?	meter		
k. Op hoeveel verschillende werklocaties is dit jaar gewerkt?	aantal	5	
l. Hoeveel verschillende werklocaties zitten er (naar schatting) in het meerjarenplan van jullie vrijwilligersgroep?	aantal	10	

3. Planten uilenveldje en hoogstam fruitboomgaard

Naam plant
2020
Zwarte populier + Canadapopulier / <i>Populus nigra</i> + <i>Populus x canadensis</i>
Grote brandnetel / <i>Urtica dioica</i>
Zwarte els / <i>Alnus glutinosa</i>
Eik spec. / <i>Quercus spec.</i>
Gewoon biggenkruid / <i>Hypochaeris radicata</i>
Duizendblad / <i>Achillea millefolium</i>
Veldzuring / <i>Rumex acetosa</i>
Smalle weegbree / <i>Plantago lanceolata</i>
Hondsdrif / <i>Glechoma hederacea</i>
Wasbraam + Zwarte braam / <i>Rubus sec. Corylifolii</i> + <i>Rubus sec. Rubus</i>
Fluitenkruid / <i>Anthriscus sylvestris</i>
Vertakte leeuwentand / <i>Scorzoneroidea autumnalis</i>
Ooievaarsbek spec. / <i>Geranium spec.</i>
Bijvoet / <i>Artemisia vulgaris</i>
Zevenblad / <i>Aegopodium podagraria</i>
Kleefkruid / <i>Galium aparine</i>
Amerikaanse vogelkers / <i>Prunus serotina</i>
Rietzwenkgras / <i>Schedonorus arundinaceus</i>
Paardenbloem / <i>Taraxacum officinale</i> s.l. (incl. all sec.)
Hop / <i>Humulus lupulus</i>
Ridderzuring / <i>Rumex obtusifolius</i>
Gestreepte witbol / <i>Holcus lanatus</i>
Herderstasje / <i>Capsella bursa/pastoris</i>
Vogelmuur / <i>Stellaria media</i>
Jakobskruid / <i>Jacobaea vulgaris</i>
Paarse dovenetel / <i>Lamium purpureum</i>

Bonte gele dovenetel / <i>Lamium galeobdolon</i> subsp. <i>argenteum</i>
Zwarte nachtschade / <i>Solanum nigrum</i>
Hondsdrif / <i>Glechoma hederacea</i>
Gewone smeerwortel / <i>Symphytum officinale</i>
Hoornbloem spec. / <i>Cerastium</i> spec.
Zomereik / <i>Quercus robur</i>
Duizendblad / <i>Achillea millefolium</i>
Composietenfamilie / <i>Asteraceae</i> spec.
Kruipende boterbloem / <i>Ranunculus repens</i>
Witte dovenetel / <i>Lamium album</i>
Speerdistel / <i>Cirsium vulgare</i>

2021 april -2 juni
Witte dovenetel / <i>Lamium album</i>
Paarse dovenetel / <i>Lamium purpureum</i>
Bolderik / <i>Agrostemma githago</i> . boomgaard (B)
Witte mosterd / <i>Sinapis alba</i> (B)
Phacelia / <i>Phacelia tanacetifolia</i> (B)
Kleine veldkers / <i>Cardamine hirsuta</i> (B)
Zachte ooievaarsbek / <i>Geranium molle</i> (B)

Nat hooiland

2020	2021
Akkerdistel / <i>Cirsium arvense</i>	Geknikte vossenstaart / <i>Alopecurus geniculatus</i>
Smalle weegbree / <i>Plantago lanceolata</i>	Veenwortel / <i>Persicaria amphibia</i>
Vertakte leeuwentand / <i>Scorzoneroides autumnalis</i>	
Pitrus / <i>Juncus effusus</i>	Blaartrekkende boterbloem / <i>Ranunculus sceleratus</i>
Kruipende boterbloem / <i>Ranunculus repens</i>	Egelboterbloem / <i>Ranunculus flammula</i>

	Viltige basterwederik / <i>Epilobium parviflorum</i>
	Gewone spurrie / <i>Spergula arvensis</i>
	Speerdistel / <i>Cirsium vulgare</i>
	Tengere rus / <i>Juncus tenuis</i>
	Fioringras / <i>Agrostis stolonifera</i>
	Buntgras / <i>Corynephorus canescens</i>
	Kale jonker / <i>Cirsium palustre</i>

4. Broedvogels

Telgebied	55779, SLA Westakkers										
Jaar	2021										
ID	948377	957036	963310	968127	972667	978814	987540	995066	1E+06	1E+06	1E+06
	29-mrt	9-apr	17-apr	24-apr	1-mei	8-mei	15-mei	23-mei	1-jun	11-jun	25-jun
	07:00	07:06	06:00	05:58	05:30	06:48	06:33	05:18	20:19	04:59	20:30
	08:37	09:17	08:42	08:07	07:40	10:18	08:57	07:55	22:44	07:32	22:39
bezoeknr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bezoektype	zonop	zonop	zonop	zonop	zonop	zonop	ochtend	zonop	avond	zonop	avond
Grote Canadese Gans	2	2	2	2	3	2	4				
Grauwe Gans	7		1			6					
Knobbelzwaan	1		1								
Nijlgans	1		2	5	1	2	1			1	1
Slobeend						1					
Krakeend	1	4	1								
Wilde Eend		5	5	3	5	3	3	2	3	1	
Lepelaar								1			
Blauwe Reiger		1	1		1	1	1			1	
Aalscholver	1 (3)		2			1			1		
Buizerd	1	1									
Waterhoen	3	4	4	2	1	7	1	1		1	
Meerkoet	3	1	3	4	3	3	4	3		2	1
Scholekster							1	1		1	
Kievit						1					
Watersnip						2					
Oeverloper						1					
Visdief											1
Holenduif	3	5	2	5	3	4	2	2	1	1	
Houtduif	19	6	19	14	13	16	14 (1)	13	4	6	1
Koekoek			1	2	1	3	3	4	2	2	2
Steenuil	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Gierzwaluw						9	1		4	6	18
Grote Bonte Specht	1		3	1			2	1	3	2	1
Groene Specht	3	3	4	2	2	4	1		1		
Torenvalk									1		2
Gaai	1	1	1	2	2	2	2		1	1	
Ekster	6	10	6	6 (1)	1	5	7	6	3	7	2
Kauw	2	1	3		8	21	20	1 (2)	2	6	
Zwarte Kraai	4	3	4	2	4	4	1	3	1	1	1
Pimpelmees	5	2	7	16	8	9	2		1		
Koolmees	16	28	43	31	25	12 (1)	21 (1)	18	7	12	
Boerenzwaluw			1			2			47	5	84
Staatmees		2	1			1			1		1
Tijftjaf	22	9 (1)	15	15	17	15	17	16	9	13	2
Kleine Karekiet						4	9	11 (1)	9	18 (1)	8
Bosrietzanger									1	2	1
Spotvogel							2	2	2		
Zwartkop	2	6	12	12	16	27	15	15	2	6	4
Tuinflieter					1	1	1	3	1	2	3
Grasmus					3	11	6	4	1		
Winterkoning	6	10	9	10	8	8	8	11	1	13	
Boomklever							1				
Boomkruiper				1	2	2	2			2	
Spreeuw		5	12	4	6	20	26	12	29	32	59
Beflijster		1									
Merel	12	11	19	15	22	13 (1)	18	20 (1)	10	12	7
Koperwiek	1										
Zanglijster	2	9	9	5	7	5	5	3	9	4	7
Roodborst	4	1	5	1	5	3	1	3	2	1	3
Blauwborst			1	1	1		1	2	1		
Zwarte Roodstaart								1			
Roodborsttapuit		1		1			1	2			
Huisemus	2	1			4	8	12				
Heggenmus	7	2		2	-1	4	2	1			
Gele Kwikstaart											1
Witte Kwikstaart	1										
Graspieper										1	
Boompleper				1							
Vink	2	2	7	3	4	2	7	6	4	3	2
Groenling						6	1			2	
Putter	1	1	5	1	2				1		1
Rietgors		1	1	6	1	3	4	3	1	5	5
**** Overige soorten ****											
Haas		2		6	2	2	3	3			3
Eekhoorn			1	1							
Muskusrat						1					
Beverrat										1	
Bever					1	1		1			
Ree		1		2		2		1	2		

